

Beslut 2011

LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

Vackstaskogens naturreservat

Södertälje och Nykvarns
kommuner

Innehållsförteckning

Beslut

Bilagor

Bilaga 1. Beslutskarta

Bilaga 2. Översiktskarta

Bilaga 3. Skötselplan med skötselplankarta

Bilaga 4. Hur man överklagar

Enligt sändlista

BESLUT OM BILDANDE AV VACKSTASKOGENS NATURRESERVAT, SÖDERTÄLJE OCH NYKVARN KOMMUNER

(4 bilagor)

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Vackstaskogen
Naturvårdsregister ID	2028209
Kommun	Södertälje och Nykvarn
Socken	Tveta och Turinge
Läge	Reservatet ligger vid Vackstaviken, Långsjöns sydvästra del. Ca 9 km sydväst om Södertälje centrum och ca 38 km sydväst om Stockholm centrum
Naturgeografisk region	24, Svealands sprickdalslandskap
Fastigheter	Almnäs 5:4, Mörby 6:4, Mörby s:4 (vägavsnitt inom Mörby 6:4)
Markägare	Naturvårdsverket
Areal	Cirka 27,8 ha varav 4,7 ha vatten
Reservatsförvaltare	Länsstyrelsen

BESLUT

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) beslutar Länsstyrelsen att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

Naturreservatets namn ska vara *Vackstaskogen*.

Naturreservatets syfte

Syftet med reservatet skall vara att bevara ett värdefullt lövträdsområde med gammal grov asp och partier med ädellövträd, samt dess växt- och djurliv. Området ska vara tillgängligt för rekreation på ett sätt som inte äventyrar naturvärdena.

Syftet uppnås genom att skogen undantas från skogsbruk och i huvudsak får utvecklas fritt. För att gynna skyddsvärda naturtyper och arter i området får punktvisa naturvårdande åtgärder vidtas, som till exempel röjningar och frihuggning av lövträd.

BESLUT

Datum
2011-12-28

Beteckning
511-2007-51407
0181-02-020

Prioriterade bevarandevärden

- de grova och gamla asparna och ädellövträden samt de rödlistade arter och signalarter som är knutna till dem,
- brynmiljöerna med gamla lövträd och lövträdskontinuitet.

Reservatsföreskrifter

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdes-skydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter skall gälla i reser-vatet.

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda fastighet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det förbjudet att

1. avverka eller skada träd och buskar eller utföra annan skoglig åtgärd,
2. ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle, med undantag av träd som faller över väg,
3. gräva, spränga, schakta, dika, utfylla, dämma, tippa eller utföra annan mekanisk markbearbetning,
4. uppföra byggnad, mast eller annan anläggning eller anordna upplag,
5. dra fram mark- eller luftledning,
6. anlägga väg eller parkeringsplats,
7. utan Länsstyrelsens tillstånd anlägga stig,
8. framföra motordrivet fordon utanför befintlig väg, med undantag för terrängskoter vid uttransport av fäلت högvilt,
9. kalka, använda kemiska bekämpningsmedel eller gödselmedel utanför åkermark,
10. införa för området främmande växter eller djur,
11. sätta upp skylt, affisch eller liknande anordning.

Undantag från föreskrifterna återfinns under punkten D nedan.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare, arrendator och annan innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet

1. utmärkning av reservatets gränser samt uppsättning av reservatsskyltar och övriga upplysningsskyltar,
2. underhåll av vägar och stigar,
3. anläggande av parkeringsplats, rastplats och eldstad enligt bifogad skötselplan,
4. naturvårdande avverkning, röjning, gallring, skördning i dammen eller betesdrift enligt bifogad skötselplan. Eventuella intäkter från avverkat virke tillfaller reservatsförvaltaren,
5. undersökningar av växt- och djurlivet och andra naturförhållanden i reservatet.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det för allmänheten förbjudet att

1. gräva, hacka, borra eller på annat sätt skada berg, jord eller sten,
2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar eller gräva upp växter,
3. tälta mer än två dygn i följd,
4. elda annat än på anvisad plats.

D. Undantag

Föreskrifterna under A och C ska inte utgöra hinder mot

- åtgärder som behövs för reservatets skötsel och dokumentation enligt bifogad skötselplan,
- åkerbruk på befintlig åkermark samt underhåll av diken och kantzoner intill befintlig åkermark,
- skötsel av befintlig till reservatet angränsande kraftledning och ledningsgata samt befintliga vägar.

BESLUT

Datum
2011-12-28

Beteckning
511-2007-51407
0181-02-020

Föreskrifternas ikraftträdande

Föreskrifterna träder i kraft tre veckor efter den dag då författningen utkommer från trycket i länets författningssamling. Ordningsföreskrifterna under punkt C ovan gäller även om de överklagas, i enlighet med 7 kap. 30 § miljöbalken.

Fastställande av skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan (bilaga 3) med mål, riktlinjer och åtgärder för reservatets skötsel och förvaltning.

Reservatsförvaltare

I enlighet med 2 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. är Länsstyrelsen i Stockholms län förvaltare i naturvårdshänseende för naturreservatet.

Upplysningar

Länsstyrelsen erinrar om övriga bestämmelser till skydd för naturmiljön, av vilka kan nämnas följande:

- Terrängkörningsförbudet i terrängkörningslagen (1975:1313).
- Förbudet mot nedskräpning enligt 15 kap. 30 § miljöbalken.
- Fridlysningsbestämmelserna. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen. Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845).
- Bestämmelserna i 16 § lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter om att hundar under tiden 1 mars - 20 augusti inte får löpa lösa i marker där det finns vilt. Under den övriga tiden av året skall hundar hållas under sådan tillsyn att de hindras från att driva eller förfölja vilt, när de inte används vid jakt.

SKÄLEN FÖR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Översiktlig beskrivning av området

Reservatet är 27,8 ha och utgörs till stor del av lövträdsmiljöer med höga naturvärden knutna till bland annat gammal grov *asp* och ädellövträd. Området är en viktig lokal för rödlistade arter och signalarter. I reservatet ingår också större delen av Vackstaviken, en del av Långsjön.

Väster om Vackstaviken består reservatet till stor del av blandskog som innehåller rikligt med gammal *asp*. Denna del av området är varierande med bland annat höjdparter, mindre blockmark och fuktiga till blöta partier. Här finns även barrskog med höga naturvärden i form av gamla träd och död ved. I söder finns ett parti med åkermark som på senare tid främst använts som vall. I brynzonerna mot

BESLUT

Datum
2011-12-28

Beteckning
511-2007-51407
0181-02-020

åkermarken och vägen som löper genom området finns ädellövträd såsom gammal *ek*, *lind* och *ask*.

Den östligaste delen av reservatet består av en varierad lundmiljö med inslag av vidkroniga äldre ekar. Här finns också en mindre fuktsänka med *klibbal* som bildat socklar. På höjden närmre Vackstaviken dominerar tall i åldrar uppemot 100 år.

I sydvästra delen av reservatet står områdets grövsta ek vars omkrets uppgår till 5,50 meter. Lövträden i området, framförallt de gamla asparna, hyser en rik kryptogamflora med arter som *aspfjädermossa*, *lunglav* och *liten punktlav*. Inom reservatet påträffas också åtskilliga ovanliga vedsvampar, däribland de rödlistade arterna *apelticka*, *stor aspticka* och *tallticka*.

Inventeringsunderlag

I samband med förslag om att anlägga en flygplats på Södertörn i slutet av 1990-talet genomförde Södertälje kommun ett antal inventeringar i Almnäsområdet respektive Hallområdet. De inventeringar som berörde aktuellt område omfattade både biotopinventeringar såväl som riktade inventeringar av mossor, svampar och lavar och visade på höga naturvärden. En mindre del av reservatet ingår i Skogsvårdsstyrelsens sumpskogsinventering.

Området utgör även ett så kallat SNUS-objekt. Regeringen uppdrog år 2002 åt Naturvårdsverket att genomföra en naturvårdsbedömning av all statlig skogsmark (Statliga Naturskogar och Urskogartade Skogar - SNUS). Syftet var bland annat att sammanställa och bedöma den befintliga kunskapen om de statliga skogarnas natur- och kulturvärden. Resultatet presenterades 2004 i en huvudrapport samt beskrivningar av värdefulla skogar på statens mark, däribland Vacktaskogen (SNUS-objekt Vacksta aspskog, områdesnummer 2848).

Ärendets beredning

Området har tidigare ägts av Fortifikationsverket och ingått i det militära övningsområdet Almnäs, men i samband med att Svea ingenjörskår avvecklade sin verksamhet beslutades om försäljning av övningsområdet. Med hänsyn till resultaten av kommunens inventeringar samt SNUS-inventeringen kontaktade Fortifikationsverket Naturvårdsverket och föreslog en överföring av marken till Naturvårdsverkets ägo, vilket därefter skedde. Inmätning samt fastighetsbildning genomfördes 2008.

Länsstyrelsen har i enlighet med 24, 25 och 26 §§ förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. skickat förslaget till naturreservat på remiss till berörda sakägare och myndigheter. Inga erinringar mot bildandet av reservatet har inkommit. Nykvarns kommun anser att det är positivt att ett naturreservat bildas inom detta område. Kommunen påpekar att reservatet bör utvidgas till att omfatta

BESLUTDatum
2011-12-28Beteckning
511-2007-51407
0181-02-020

några närliggande miljöer med höga natur- och kulturvärden, bland annat ett parti med gamla ekar väster om reservatsförslaget. I området finns för närvarande två förslag på hästgårdar och kommunen menar att möjligheten till en eventuell ridled bör regleras i reservatets föreskrifter. Kommunen noterar också att de föreslagna gränserna skär igenom olika naturmiljöer, vilket kan ha konsekvenser för driftekonomi och teknisk drift. Man önskar också en tydligare skrivning om att de kulturhistoriska lämningarna sköts så att dessa inte växer igen. Södertälje kommun ser positivt på förslaget till reservat och lämnar även förslag på närliggande områden med höga naturvärden som kan ingå i reservatet. På grund av skräp på flera platser anser kommunen att det är lämpligt att snarast förhindra biltrafik inom området. Skogsstyrelsen är i sitt yttrande mycket positiv till det planerade naturreservatet. På uppdrag av Nykvarns kommun har Skogsstyrelsen genomfört en nyckelbiotopsinventering i omkringliggande områden och har då avgränsat ett lövträdsparti väster om reservatsförslaget som nyckelbiotop. Detta område föreslås ingå i reservatet.

Länsstyrelsen har i arbetet med naturreservatet följt SNUS-inventeringens förslag till avgränsning. För att inkludera den nya nyckelbiotopen skulle också krävas att större partier med gammal åkermark utan större naturvärden tas med. Länsstyrelsen är positiv till att naturvärdena i omkringliggande marker kartlagts ytterligare och uppmärksammas av kommunerna, och hoppas att dessa miljöer kan bevaras även om de inte inkluderas i reservatet.

I söder löper gränsen för reservatsförslaget längs med en kraftledning och Vattenfall har i sitt yttrande yrkat på att gränsen justeras så att ledningen inte längre berörs av reservatet. Länsstyrelsen har istället förtydligat föreskrifterna innebärande att dessa inte ska utgöra hinder mot skötsel av ledningen och ledningsgatan. Yttrande har också inkommit från Sveriges geologiska undersökning som föreslår en utförligare beskrivning av de geologiska förhållandena. Skötselplanen har kompletterats utefter detta förslag.

Länsstyrelsens bedömning

Området utgör ett från naturvårdssynpunkt värdefullt område och utgör en viktig lokal för rödlistade arter och signalarter. Området hyser flera olika naturtyper; lövdominerad blandskog, äldre barrskog, sumpskogspartier och lundmiljöer med kulturhistoriska lämningar. Det är främst det stora inslaget av gammal asp och brynmiljöerna med gamla lövträd och bedömd lövträdiskontinuitet som ger området dess värde och gör det viktigt att bevara som lövträdsmiljö. Skogsavverkning och annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden äventyras. Med anledning av detta har frågan om bildande av ett naturreservat tagits upp.

Stockholms läns skogsstrategi

Vackstaskogen ligger på gränsen till Yngerns värdetrakt enligt *Strategi för formellt skydd av skog i Stockholms län* (Länsstyrelsens rapport 2007:26). Den skyddsvärda skogen i Yngerns värdetrakt präglas av tallskog och barrsumpskog. Värdefulla habitat som förekommer i trakten är till exempel gammal granskog, hållmarkstallskog och blandskogsbevuxna sluttningar med inslag av ädellövträd och rik lundvegetation.

Förenlighet med översiktsplan samt regional utvecklingsplan

I Södertälje kommuns översiktsplan, antagen 2004, redovisas området där reservatet är beläget som militärt övningsområde och dåvarande riksintresse för totalförsvaret. Samhället Almnäs nordväst om Långsjön anges som ett potentiellt utbyggnadsområde och man föreslår en fördjupad översiktsplan för detta område. En uppdatering av översiktsplanen pågår för närvarande. Översiktplanen för Nykvarn kommun, antagen 2002, tar upp övningsområdet Almnäs som ett område av mellankommunalt intresse där den fortsatta användningen av området ska diskuteras i samråd med Södertälje kommun. Länsstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med kommunernas översiktsplaner.

Reservatsbildningen bedöms också vara förenlig med Regionplane- och trafikkontorets "Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen 2010" (RUFS). I utvecklingsplanen beskrivs Stockholms regionala grönstruktur som bildar "gröna kilar" in mot storstaden. De gröna kilarna ska bevaras, utvecklas och göras tillgängliga för invånarna. Det aktuella området ingår i den gröna kil som binder samman grönytorerna mellan Södertälje och Nykvarn.

Hushållning med mark- och vattenområden

Länsstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är väl förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 kap. miljöbalken.

Miljökvalitetsmål

Reservatsbildningen bidrar till att uppfylla miljökvalitetsmålet *Levande skogar* genom att skyddsvärd skogsmark undantas från skogsproduktion och får ett långsiktigt skydd enligt miljöbalken. Reservatsbildningen bidrar också till att uppfylla miljökvalitetsmålet *Ett rikt växt- och djurliv*.

Intresseprövning

Länsstyrelsen finner vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken att det för att skydda och bevara ovanstående naturvärden finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området samt att förordna om föreskrifter för att skydda området samt att fastställa en skötselplan. För att uppnå det starka skydd som behövs för områdets naturvärden

BESLUTDatum
2011-12-28Beteckning
511-2007-51407
0181-02-020

bör föreskrifterna bland annat omfatta förbud mot såväl exploateringsföretag som skogsbruk.

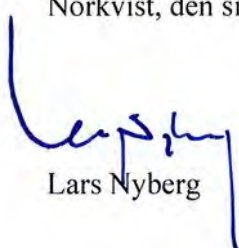
HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (Miljödepartementet), se bilaga 4.

KUNGÖRELSE

Beslutet kungörs i ortstidning och Stockholms läns författningssamling.

Beslut i detta ärende har fattats av tf länsöverdirektör Lars Nyberg. I den slutliga handläggningen har även deltagit naturvårdschef Anders Nylén, länsassessor Kristina Heide, plandirektör Inger Holmqvist samt miljöhandläggare Elin Norkvist, den sistnämnda föredragande.

Lars Nyberg
Elin Norkvist**Bilagor**

1. Beslutskarta
2. Översiktskarta
3. Skötselplan med kartbilaga
4. Hur man överklagar

Sändlista

Södertälje kommun, 151 89 SÖDERTÄLJE
Nykvarns kommun, 155 80 NYKVARN
Naturvårdsverket, 106 48 STOCKHOLM
Havs- och vattenmyndigheten, Box 11930, 404 39 GÖTEBORG
Vattenfall eldistribution AB, 171 06 SOLNA
Fortifikationsverket, 631 89 ESKILSTUNA
Skogsstyrelsen Stockholms distrikt, Galgbacksvägen 5, 186 30 VALLENTUNA
Sveriges geologiska undersökning, Box 670, 751 28 UPPSALA
Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 Stockholm
Lantmäterimyndigheten i Stockholms län, Box 47700, 117 94 STOCKHOLM
(Efter laga kraft)
Lantmäterimyndigheten i Södertälje kommun, 151 89 SÖDERTÄLJE (Efter laga kraft)

LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

BESLUT

Datum
2011-12-28

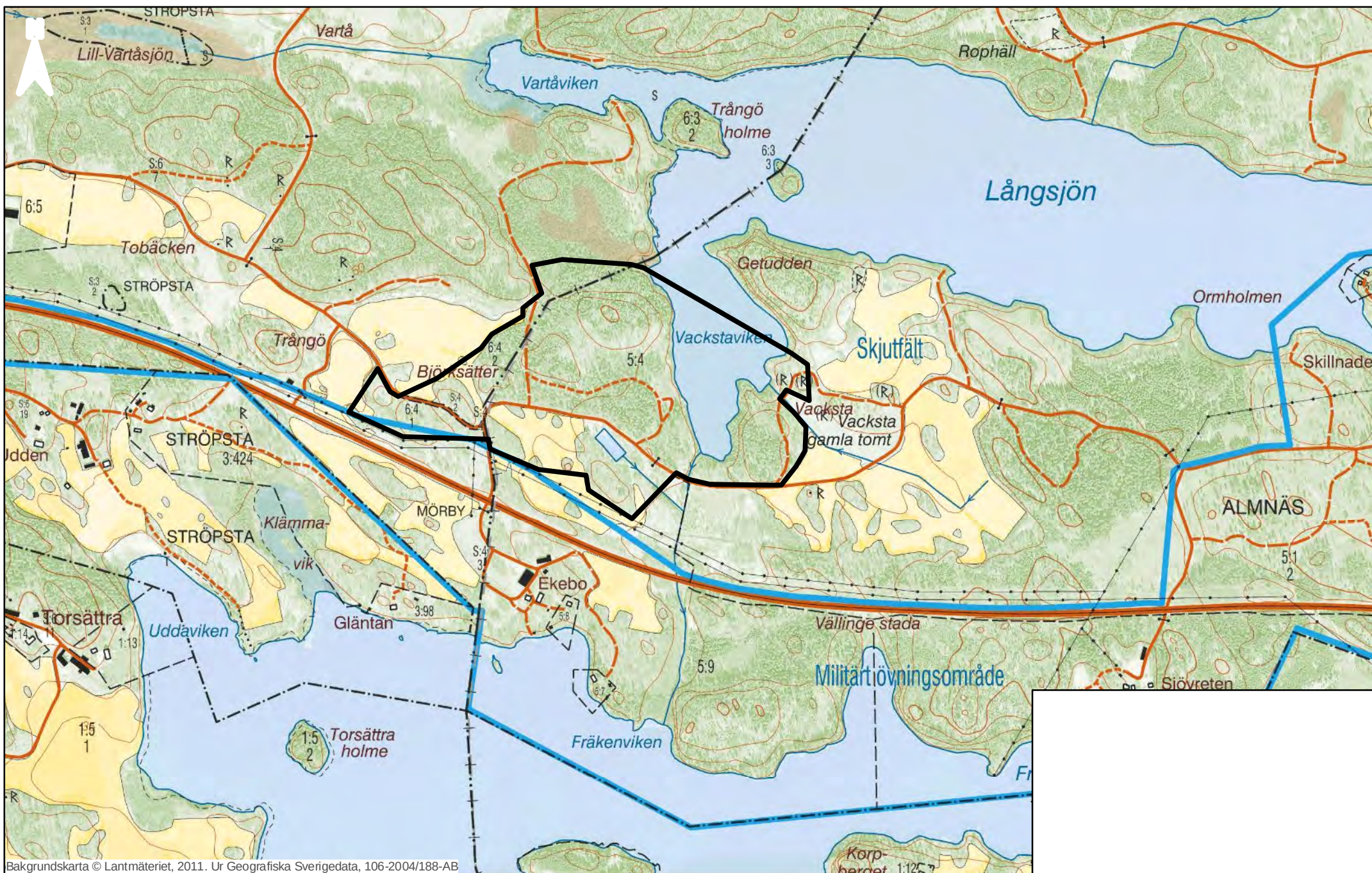
Beteckning
511-2007-51407
0181-02-020

Sändlistan är borttagen i denna version
eftersom den innehåller personuppgifter.

Beslutskarta

Vackstaskogens naturreservat

Översiktskarta

Vackstaskogens naturreservat

Bakgrundskarta © Lantmäteriet, 2011. Ur Geografiska Sverigedata, 106-2004/188-AB

 Vackstaskogens naturreservat
 Kommungräns

0 1 2 3 4 km

Originalkartans skala 1:100 000

SKÖTSELPLAN

Datum

2011-12-28

Beteckning

511-2007-51407

0181-02-020

Bilaga 3 till reservatsbeslutet

Skötselplan för Vackstaskogens naturreservat, Södertälje och Nykvarn kommun

Detta förslag till skötselplan har utarbetats av Länsstyrelsen i Stockholms län inför bildandet av Vackstaskogens naturreservat. Underlag till skötselplanen har tagits fram av Hans Sandberg, Biomedica Omberg. Skötselplanen, som är en bilaga till reservatsbeslutet, fastställs samtidigt som reservatet bildas.

Naturreservatets syfte, reservatsföreskrifter samt grunden för reservatet återfinns i reservatsbeslutet.

1. Beskrivning av reservatet

Översikt

Reservatet omfattar cirka 27,8 hektar och utgörs av ett område med höga naturvärden kopplade till lövträdsmiljöer, framför allt med gammal grov *asp*, och brynmiljöer med ädellövträd. Det är ett för södra länsdelen ovanligt stort område med hög andel gammal asp. Aspen är ett värdefullt substrat för vedsvampar, lavar och mossor. Området är en viktig lokal för rödlistade arter och signalarter. Barrskogsmiljön i den nordvästra delen hyser även den höga naturvärden med många gamla granar och tallar och med ett förhållandevis stort inslag av död ved. Även partierna med ädellövträd i sydväst har höga naturvärden, knutna till de gamla ädellövträden. Detsamma gäller för lundmiljön i den östra delen av objektet. Det är det stora inslaget av gammal asp och brynmiljöernas lövträd med gamla träd och lövträdiskontinuitet som ger området dess värde och gör området viktigt att bevara som lövträdsmiljö.

Läge och avgränsning

Naturreservatet ligger vid Vackstaviken, Långsjöns sydvästra del, inom det före detta militära övningsområdet Almnäs söder om E20. Huvuddelen ligger inom Södertälje kommun, men den västligaste delen går in i Nykvarns kommun. Reservatet är beläget cirka 9 km sydväst om Södertälje centrum och cirka 38 km sydväst om Stockholms centrum.

Reservatet avgränsas i väster och öster av omgivande åkermark. I söder följer gränsen huvudsakligen en kraftledningsgata. I norr skär gränsen tvärs över Vackstaviken. För uppgifter om reservatsgränsens koordinater hänvisas till Lantmäteriets tekniska karta från inmätningen av naturreservatet, ärendenummer AB05735. Denna finns tillgänglig hos Länsstyrelsen.

Naturtyper

Naturreservatets areal har indelats ungefärligt i följande naturtyper enligt KNAS (Kontinuerlig naturtypskartering av skyddad natur), se tabell 1.

SKÖTSELPLAN

Datum
2011-12-28Beteckning
511-2007-51407
0181-02-020

Tabell 1. Naturtyper enligt KNAS.

Naturtyp	Areal (ha)
Ädellövskog	4,7
Sjöar och vattendrag	4,7
Trivallövskog	4,5
Övrig öppen mark	4,2
Lövblandad barrskog	2,5
Trivallövskog med ädellövinslag	2,3
Granskog	1,8
Barrblandskog	1,3
Tallskog	1,1
Impediment	0,3
Ungskog/hygge	0,2
Barrsumpskog	0,1
Totalt	27,8

Geologi och topografi

Området ligger ca 35-40 meter över havet och höjdskillnaderna inom området är små. Dominerande jordart är sandig morän samt partier med glacial samt postglacial lera. Berggrunden utgörs av en glimmerrik gnejs som har sitt ursprung i finkorniga, legiga sediment. Bergarten är omvandlad, ibland så kraftigt att den delvis börjat smälta upp och bildat ljusa, granitiska ådror. Ådrorna har ibland ansamlats till mindre kroppar av granit, vilket förekommer inom sydvästra delen av reservatsområdet. På flera håll går berggrunden i dagen, bland annat inom skötselområdena 2b-d. Några större flyttblock finns i reservatets nordvästra del.

Reservatet ligger inom sjön Vällingens avrinningsområde, id 655932-159703 enligt SMHI:s indelning.

Vegetation

Naturreseptatet uppmärksammades i samband med de inventeringar som gjordes i Almnäs-området i slutet av 1990-talet. En mindre del i norr ingår i Skogsvårdsstyrelsens sumpskogsinventering. Området är lövträdsrikt vars huvudsakliga del utgörs av ett asprikt parti väster om Vackstaviken. Det består dels av gammal *asp* som står som överståndare i yngre granskog, dels av gammal asp i äldre granskog. Denna del av området är varierande med två bergbundna höjdparter, mindre blockmark och fuktiga till blöta partier med *klibbal*. Granlångor finns här och var,

SKÖTSELPLAN

Datum
2011-12-28

Beteckning
511-2007-51407
0181-02-020

dock främst i sluttningen i områdets nordkant. På äldre och senvuxen gran i områdets norra höjddparti växer hänglavar. Många av asparna är rötade av *aspticka* och har uthackade bohål. Söder om höjden har en avverkning gjorts där 90-120-årig gran tagits bort, men merparten av aspen har behållits. I reservatet ingår också brynmiljöer mot väg och mot åkermark innehållande ädellövträd, såsom gammal *ek*, *lind* och *ask*.

Söder om Vackstaviken växer *björk* och klibbal på fuktig till blöt mark. Den östligaste delen av objektet består av en varierad lundmiljö med vidkroniga äldre ekar, äldre *björk* och hassel. Området har troligtvis tidigare hävdats genom bete. Här finns även en aldominerad fuktsänka där inslag av *ek*, *björk*, hassel och *rönn* förekommer. Ett högt vattenstånd under vår och höst har bidragit till klibbalens tydliga trädsocklar. Det finns även gott om död ved i området, i synnerhet asp men även klibbal och *björk*. På höjden sydost om viken, som inramas av de lövträdsrika brynen, dominerar tall i åldrar uppemot 100 år.

I sydvästra delen av reservatet står områdets grövsta ek vars omkrets uppgår till 5,50 m. Strax söder om branddammen finns ett delvis bergbundet område som är bevuxet med bland annat medelålders *ek*, varav en del är äldre och senvuxna.

Buskskiktet i området karaktäriseras av hassel, hagtorn, en och sälg. I fältskiktet i anslutning till tidigare odlingslandskap påträffas bland annat vårbrodd, ängshavre, ärenpris, jungfrulin, brudbröd, blodrot, gökärt, gullris, liten blåklocka, getväppling, ängsskallra och gulmåra. I mer halvöppna till slutna lövpartier påträffas getrams, liljekonvalj, häckvicker, blåsippa, nejlikrot och gullpudra. I de barrträdspräglade miljöerna dominerar kruståtel, blåbär och lingon.

Bottenskiktet domineras av trivala mossor som vägg- och husmossa. Mer ovanliga arter inom reservatet är *grön sköldmossa*, *aspfjädermossa*, *guldlockmossa* och *fällmossa*. Lavfloran hyser intressanta arter, och ur den synpunkten utgör den äldre aspen områdets värdefullaste substrat. Här uppträder bland annat *liten punktlav*, *dvärgtufts*, *stuplav* och *stor kvistspik*. Därutöver finns *lunglav*, *skriftlav*, *glansfläck* och *rostfläck*.

Miljön i de mer opåverkade skogsområdena är gynnsam för vedsvampar. Många av arterna är knutna till asp. Här har funnits gott om död ved i olika nedbrytningsstadier under förhållandevis lång tid och miljön har hög luftfuktighet. Ett 50-tal aspar har fällts av bäver under en 5-8 års period. Inom reservatet påträffas åtskilliga ovanliga vedsvampar, där ibland de rödlistade arterna *apelticka* och *stor aspticka* samt *tallticka* (se tabell 2, sid 5).

SKÖTSELPLAN

Datum
2011-12-28

Beteckning
511-2007-51407
0181-02-020

Långsjön

Sjön sänktes år 1897 med cirka 1 meter och ligger idag cirka 35 meter över havet. Tunna vegetationsbälten finns utefter stränderna. Den västra viken har kraftigare vattenvegetation. Vattnet är svagt brunfärgat och sjön får betraktas som artfattig. Sjön ingår i sjön Vällingens avrinningsområde. Floran karaktäriseras av *vit och gul näckros, flaskstarr, kråklöver, säv, svalting, vasstarr, hornsarv, sjöfräken, veksäv, gäddnate, besksöta*. Bland fiskar förekommer *braxen, björkna, gädda, abborre och mört*.

Branddammen

Branddammen inom reservatet utgörs av en cirka 0,2 hektar stor grävd damm med lerbotten, sydväst om Vackstaviken. Djupet är cirka 1,5 meter. Vattnet är ganska klart och ytan är nästan helt täckt av gäddnate. Dammen rinner ut i Vällingen. Dammen är omgiven av lövsly samt delvis öppen mark. I dammen växer *kaveldun, andmat och vass*. *Större vattensalamander* förekommer i dammen. Ett stängsel, till övervägande del trasigt, omgärdar i dagsläget dammen. En mängd rishögar finns runt dammen som härrör från tidigare slyröjningar.

Flora och fauna

I området häckar de flesta för dessa trakter normalt förekommande fågelarter. Många av dem är starkt knutna till gammal orörd skog och odlingslandskap, exempelvis *skogsduva, spillkråka, tofsmes* och *mindre hackspett*. Som redovisats ovan hyser området flera ovanliga arter. Flera noterades genom de inventeringar som gjordes inom Almnäs-området (1999) inför de föreslagna flygplatserna Almnäs och Hall. I tabell 2 nedan presenteras de signalarter och rödlistade arter som observerats i reservatet. Många av arterna är beroende av en lång kontinuitet av trädklädda marker som resulterat i god tillgång på gamla och grova träd. Aspfjädermossa, stor aspticka och apelticka med flera kan alla kopplas samman med förekomst av gammal asp och ädellövträd. Grön sköldmossa är däremot beroende av multnande ved, främst av gran, vilket även det finns tillgängligt inom reservatet. Rationell skogsskötsel utgör ett hot mot dessa arter, som missgynnas av avverkning som innebär en minskning av tillgång på lämpligt substrat. I branddammen i reservatet förekommer större vattensalamander, en art som hotas av försurningen av vattenförekomster och som omfattas av EU:s habitatdirektiv.

Datum
2011-12-28

Beteckning
511-2007-51407
0181-02-020

Tabell 2. Vid inventeringar och fältbesök i området har följande rödlistade arter och/eller signalarter för skog med höga naturvärden enligt Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering noterats.

Svampar	Mossor	Lavar	Kärlväxter
Stor aspticka (NT)	Grön sköldmossa	Lunglav (NT)	Vättersos
Tallticka (NT)	Aspfjädermossa (NT)	Glansfläck	Blåsippa
Trådticka	Platt fjädermossa	Kornig nållav	Gullpudra
Svavelrisk	Guldlockmossa	Rostfläck	Lind
Apelticka (VU)	Fällmossa		Vårärt
Barkticka	Trubbfjädermossa		Ask (NT)
	Långfliksmossa		
	Krusig ulota		

Rödlistans kategorier 2010: CR = akut hotad (Critically Endangered), EN = starkt hotad (Endangered), VU = sårbar (Vulnerable), NT = nära hotad (Near Threatened).

Historik och tidigare markanvändning

Av häradskartan från 1800-talets slut framgår att de delar som idag är lövträdsdominerade också då var lövträdsbevuxna. I sydvästra delen av reservatet fanns vid denna tidpunkt gårdar vid Trångö med tillhörande odlingslandskap. Av ekonomiska kartan från 1950-talet framgår att ett torp var beläget vid Björksätter. Idag finns rester kvar såsom husgrunder, jordkällare och en brunn. Landskapselement som påträffas i odlingslandskapet är odlingsrösen, grävda diken och åkerholmar. På senare tid har åkermarken endast nyttjats för vallodling och kantzonen har börjat växa igen med sly.

Vid Vacksta gamla tomt, öster om Vackstaviken, finns ett fornlämningsområde om cirka 250×100×50 meter som rymmer flera husgrunder samt odlingssten och röjda ytor. Reservatet omfattar en del av detta område. Området är registrerat med objektnummer Tveta 145:1 hos Riksantikvarieämbetet.

Reservatsområdet har tidigare ingått i det militära övningsområdet Almnäs, Svea Ingenjörskår, Ing 1. En väg leder in i området fram till en vändplan som har utnyttjats för övningsverksamhet. Inom reservatet finns en före detta branddamm och vissa mindre markanläggningar. Under 2003 avverkades barrträd strax väster om Vackstaviken, medan asp och hassel kvarlämnats. Därefter har granplanter planterats i området.

Inom området finns några avskrädeshögar/tippar som kan ha sitt ursprung från 1960-talet eller äldre.

SKÖTSELPLAN

Datum
2011-12-28

Beteckning
511-2007-51407
0181-02-020

Friluftsliv

Området ligger i nära anslutning till Södertälje och Nykvarn och är lättillgängligt för besökare. Väg 516 passerar cirka 100 meter söder om reservatet. Området har dock tidigare inte varit ett besöksmål då det utgjorts av militärt övningsområde. Sedan 2004-2005 har den militära verksamheten i området avvecklats. Inom reservatet saknas i dagsläget anläggningar för friluftsliv.

Byggnader och anläggningar

I reservatsområdet finns en branddamm samt ett tillhörande mindre pumphus som anlagts i samband med den militära övningsverksamheten i området. I övrigt finns inga byggnader eller anläggningar.

2. Plan för områdets skötsel**Övergripande mål och skötsel**

Syftet med reservatet är att bevara ett värdefullt lövträdsrikt område med gammal grov asp och partier med ädellövträd, samt dess växt- och djurliv. Området skall så långt som möjligt vara tillgängligt enligt allemansrättens principer för naturupplevelse och naturstudier. Vid eventuell konflikt mellan friluftsliv och hotade arter skall naturskyddets intressen ges företräde. Syftet uppnås genom att skogen undantas från skogsbruk och i huvudsak får utvecklas fritt samt att inga anläggningar eller byggnader skall tillkomma i reservatet. För att gynna skyddsvärda naturtyper och arter i området kan på sikt vissa naturvårdande åtgärder behöva vidtas, som till exempel röjningar och frihuggning av lövträd.

Målet är att bevara en lövskogsartad miljö med kontinuitet av gammal skog och död ved. Den luckiga skogsstrukturen och den naturliga trädslagsvariationen skapar förutsättningar för att kunna bevara en rik krypogamflora. Förekommande rödlistade arter som är knutna till skogsmiljön ska ges goda förutsättningar att reproducera sig och leva kvar i området. Mängden död ved och lågor ska öka. Informationsskyltar ska tas fram och p-plats ska iordningställas.

Vegetation – tillskapande av död ved

Skogsbruk är förbjudet enligt reservatsföreskrifterna. Endast åtgärder i syfte att bevara eller gynna den biologiska mångfalden får genomföras. Död ved som skapas genom åtgärder, till exempel högstubbar, fällda trädstammar eller ringbarkade träd, skall kunna lämnas att förmultna på plats om det inte strider mot insatsens syfte.

Syftet med att skada och döda träd är att tillskapa substrat med olika kvalitéer. Just bristen på död och döende ved är en av de viktigaste enskilda faktorerna, som

SKÖTSELPLANDatum
2011-12-28Beteckning
511-2007-51407
0181-02-020

bestämmer vilket värde ett skogsområde kan anses ha. Därför är det angeläget att på skilda sätt skada och döda träd. När ett barrträd skadas, exempelvis genom ringbarkning, aktiveras trädets försvar så att terpentener och hartser producerar törved. Dessa träd kan ibland bli mycket gamla och få tidiga ålderskaraktärer. Den döda ved som bildas av dessa träd kan bli mycket beständig, vilket dels är en kvalitet i sig och dels innebär längre nedbrytningstider och därmed ökade chanser för kolonisering av arter. Detta kan vara ett sätt att efterlikna brandskador lämpliga i boreala brandpräglade barrskogar eller påskynda interndynamik i sen boreal successionsskog.

Skötselområden

Reservatet är indelat i fem skötselområden. Områdena redovisas på skötselplan-kartan, bilaga A. Dessa är:

1. Skogsmark med fri utveckling (1a-b)
2. Skogsmark med naturvårdsinriktad skötsel (2a-c)
3. Åkermark
4. Branddamm
5. Långsjön

Skötselområde 1 - Skogsmark med fri utveckling 3,7 ha***Beskrivning***

Skötselområdet delas in i två delområden. Område 1a är beläget i reservatets norra del och utgörs av ett relativt orört blandskogsområde där gran dominerar men även tall och björk förekommer frekvent. I beståndet finns även gott om äldre asp. Utmed Vackstaviken är ett 50-tal äldre aspar fällda av bäver eller har gnagskador. På höjden finns talldominerade hållmarker medan en fuktig klibbalskog finns nedanför nordbranten. Även lind och hassel förekommer i området. Delområde 1b gränsar till Vackstavikens södra spets och utgörs av ett mindre område bestående av björkdominerad lövsumpskog.

Bevarandemål

Arealen skogsmark som får utvecklas fritt uppgår till 3,7 hektar. Här finns på sikt en naturskogsartad miljö med kontinuitet av gammal skog, stor andel lövträd samt död ved i olika former och nedbrytningsstadier. I området finns rikligt med äldre asp. Förekommande rödlistade arter ges goda förutsättningar att reproducera sig och leva kvar i området.

Skötselåtgärder

I första hand råder fri utveckling i området. Död ved kan tillskapas i områdena där det råder brist på sådan. Detta kan ske genom att gran och asp ringbarkas eller att högstubbar kapas. I lövsumpskogen (delområde 1b) söder om Vackstaviken kan högstubbar av björk kapas. Avverkade stammar/ris kan ligga kvar.

SKÖTSELPLANDatum
2011-12-28Beteckning
511-2007-51407
0181-02-020**Skötselområde 2 - Skog med naturvårdsinriktad skötsel 17,1 ha*****Beskrivning***

I anslutning till skötselområdet finns lövträdsrika bryn mot vägen och mot åkermark. Brynzonerna innehåller bland annat ädellövträd såsom ek, lind och ask. Skötselområdet är i övrigt indelat i fyra delområden med lite olika karaktär.

Delområde 2a utgörs av ett kulturpåverkat blandskogsområde där gran dominerar men även tall och björk förekommer frekvent. I beståndet finns gott om äldre asp, på vissa platser som överståndare bland yngre gran. Lind och hassel förekommer också i området. Söder om höjden, i nordöstra delen av delområdet, finns ett område där gran avverkades 2003 och asp lämnades kvar. Gran har därefter planterats på nytt under en skärmställning av gammal asp. I övrigt har mycket sly vuxit upp. I västra delen av delområdet syns rester efter tidigare gårdsbebyggelse, bland annat en brunn som är drygt 2 meter djup. Vid Vackstaviken finns en större vändplats.

Delområde 2b är beläget i sydvästra delen av reservatet och är övervägande lövträdsdominerat. Här förekommer grov asp samt ädellövträd såsom ask och ek, däribland områdets grövsta ek med en omkrets av 5,50 meter. Längst västerut låg vid förra sekelskiftet gården Trångö som man ser spår av i form av öppen mark, kulturväxter och huslämningar. Delområdet avgränsas i norr av vägen samt av gammal åkermark och i söder av en kraftledningsgata.

Längst i öster är delområde 2c beläget. Den östra delen har delvis lundkaraktär med rikligt med hassel, ek samt inslag av björk och rönn. På höjden samt ut mot viken dominerar äldre tallskog. I norr innefattar reservatet en del av Vacksta gamla tomt, ett fornlämningsområde med bland annat gamla husgrunder. Här finns ännu en hävdgynnad flora samt även kulturväxter såsom syrén och snöbär.

Delområde 2d ligger söder om den gamla branddammen. Höjden är lövträdsbevuxen och bitvis bergbunden, här växer bland annat en del äldre senvuxen ek. Närmare vägen är marken fuktigare och här står mindre grupper av träd. Området genomkorsas av ett dike som löper österut från branddammen.

Bevarandemål

Arealen som sköts genom naturvårdsinriktad skötsel är 17,7 hektar. Blandskogen självföryngras. Asp förekommer i olika åldrar så att en kontinuitet av arten kan säkras. Även andra lövträd som blir gamla tillåtas öka. Död ved finns i olika former och nedbrytningsstadier. Förekommande rödlistade arter har goda förutsättningar att reproducera sig och leva kvar i området.

SKÖTSELPLANDatum
2011-12-28Beteckning
511-2007-51407
0181-02-020***Skötselåtgärd***

Ädellöv i bryn och vägkanter ska gynnas inom hela skötselområdet. Träd som tas ner inom delområdena kan forslas till områden där det råder brist på död ved, även inom andra skötselområden.

I område 2a är huvudinriktningen att insatser görs så att en naturskogslik lövskogsmiljö erhålls. Skötseln begränsas till punktinsatser, till exempel kan gran och tall tas bort för att gynna lövträd. För att få fram grov asp måste frihuggnings komma till stånd. Även ekar och lindar som finns i området friställs genom punktvisa åtgärder kring träden. Planterad gran som finns i området, framför allt i skötselområdets nordöstra del, tas bort så att en föryngring av asp kan ske. Här skall asp, björk och hassel gynnas i första hand. Brunnen i västra delen av området ska säkras genom att till största del fyllas igen och täckas med ett avtagbart trälock. En mindre informationsskylt kan sättas upp vid brunnen. Vändplatsen ska hållas öppen från sly och fungera som rastplats. Ut mot Vackstaviken ska ett mindre parti med ungtall röjas undan för att skapa utsikt över vattnet från den blivande rastplatsen.

I område 2b görs röjningar/gallringar i syfte att gynna ek och ask. Bland annat bör områdets grövsta ek frihuggas. Barrträd tas bort med undantag för enstaka träd. Avverkat virke och ris lämnas eller förs ut ur området då det rör sig om större mängder. Den gamla gårdstomten vid Trångö hålls öppen.

I område 2c är huvudinriktningen att genom naturvårdande åtgärder få fram en blandskog som domineras av ek, lönn, björk och tall. I reservatets östra kant ska en bård med hassel utvecklas genom att barrträd tas bort. Asp som växer upp i hasseln kan dock stå kvar. På den norra udden, väster om Vacksta gamla tomt, skall eken gynnas. Avverkat virke och ris lämnas eller förs ut ur området då det rör sig om större mängder. Kulturmiljön vid Vacksta gamla tomt hålls öppen, med fördel genom slåtter för att gynna den hävdberoende floran .

Inom område 2d ska försiktiga åtgärder ske i syfte att gynna asp, ek, ask, lönn och lind. Främst tas gran bort inom området. Även ung asp tas bort.

Skötselområde 3 - Åkermark**2,4 ha*****Beskrivning***

Skötselområdet avser åkermark och bryn med tillhörande landskapselement. På senare år har åkermarken främst använts till vallodling.

Bevarandemål

Arealen öppen åkermark är 2,4 hektar. På sikt ska landskapselement synliggöras. Solitära träd som växer utmed åkern är friställda.

SKÖTSELPLANDatum
2011-12-28Beteckning
511-2007-51407
0181-02-020***Skötselåtgärd***

Åkermarken hålls öppen, vilket kan ske genom bete. Stenar som plockas på åkern läggs i förekommande fall på odlingsrösen. Diken underhålls genom rensning till tidigare djup. Landskapselement hålls fria från igenväxningsvegetation. Bryn mot åker skall röjas så att en mjuk övergång mellan öppen mark och skog erhålles. Blommande och bärande träd och buskar som finns i brynzonen sparas, dock inte i sådan omfattning så att det sker en igenväxning eller att åkerbruk försvåras.

Skötselområde 4 – Branddamm**0,3 ha*****Beskrivning***

Skötselområdet utgörs av en cirka 0,2 hektar stor branddamm, en grävd damm med lerbotten, samt dess närmsta omgivning sydväst om Vackstaviken. Dammen är cirka 1,5 meter djup. Vattnet är ganska klart och ytan är nästan helt täckt av gäddnate. I dammen förekommer större vattensalamander. Dammen rinner ut i Vällingen genom ett dike.

Bevarandemål

Vattensamling som huvudsakligen har en öppen vattenyta på 0,2 hektar. Typiska limniska växter och djur förekommer. De typiska arterna skall kunna fortleva på lång sikt och helst öka i populationsstorlek och utbredning. Större vattensalamander har goda förutsättningar för en livskraftig förekomst.

Skötselåtgärd

Röjning av sly runt dammen (på vällen). Riset kan högläggas för att förmultna på plats. Det trasiga stängslet runt dammen och pumphuset monteras ner och förs bort. Vass kan röjas bort, främst längs norra sidan av dammen för att synliggöra den från vägen. Vid behov kan dammen också skördas ur för att förhindra igenväxning. Vid dessa åtgärder ska hänsyn tas till den större vattensalamandern. I samband med avverkningar i övriga skötselområden kan död ved placeras i dammens närhet för att underlätta salamanderns övervintring.

Skötselområde 5 - Långsjön (Vackstaviken)**4,4 ha*****Beskrivning***

Sjön ligger ca 35 meter över havet. Tunna vegetationsbälten finns utefter stränderna medan den västra viken har kraftigare vattenvegetation. Vattnet är svagt brunfärgat och sjön får betraktas som artfattig. Floran karaktäriseras av vit och gul näckros m.m. Bland fiskar förekommer braxen, björkna, gädda, abborre och mört.

Bevarandemål

Arealen av sjöns vattenyta som ingår i reservatet uppgår till ca 4,4 hektar.

SKÖTSELPLAN

Datum
2011-12-28

Beteckning
511-2007-51407
0181-02-020

Skötselåtgärd

Inga åtgärder planeras.

Tillgänglighet, anordningar för besökare

Reservatet skall vara tillgängligt för allmänheten enligt allemansrättens principer, men med de begränsningar som följer av reservatsföreskrifterna.

Reservatet nås från söder via väg 516 mellan Nykvarn och Södertälje. En avfartsväg leder in i den västra delen av reservatet, där en mindre parkeringsplats med information ska anläggas. För detta kan sly och mindre träd röjas bort inom reservatet på västra sidan av infarten. En vägvisning ska sättas upp vid infarten från väg 516. Motorfordonstrafik bör inte vara tillåten för allmänheten inom reservatet med avseende på problem med skräpdumpning. En vägbom samt kompletterande stenblock bör därför förhindra vidare infart efter parkeringsplatsen. I samråd med sakägare bör även vägbommar sättas upp väster samt öster om reservatet, se förslag på placering på skötselplankarta (bilaga A).

Vid vändplatsen inom skötselområde 2a ska en rastplats med eldstad anläggas. Ved till eldstaden ska tillhandahållas. Några anordningar därutöver planeras inte för området. Vid eventuella förslitningsskador på känslig mark till följd av besök i området skall det på lämpligt sätt förebyggas genom att anlägga stigar.

Informationsskyltar samt utmärkning av reservatets gräns

Information om reservatet och dess föreskrifter ska finnas på informationsskyltar som framställs enligt Naturvårdsverkets riktlinjer. Skyltar ska sättas upp på två platser, se skötselplankartan (bilaga A). En mindre informationsskylt som berättar om kulturvärdena kan även sättas upp exempelvis i anslutning till den gamla brunnen i västra delen av reservatet. Reservatets gränser ska märkas ut av förvaltaren enligt Naturvårdsverkets riktlinjer.

Reservatsförvaltning och tillsyn

Länsstyrelsen är reservatsförvaltare. Det innebär ett övergripande ansvar för att syftet med reservatet uppnås och omfattar ansvar för bland annat naturvårdsåtgärder, informationstavlor och annan skyltning. Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet enligt miljöbalken. Området kan övervakas av Länsstyrelsen eller en särskilt anlitad naturbevakare. Anteckningar om tillsyn och övrig naturvårdsförvaltning ska kontinuerligt föras av Länsstyrelsen eller uppdragstagaren.

Jakt och fiske

Jakträtten tillkommer fastighetsägaren. Jakten får ske enligt gällande jaktlagstiftning och med de begränsningar som följer av reservatsföreskrifterna.

SKÖTSELPLAN

Datum
2011-12-28

Beteckning
511-2007-51407
0181-02-020

Vid uttransport av fällt högvilt får endast terrängskoter (lag om vägtrafikdefinitioner 2001:559), till exempel så kallad fyrhjuling användas. Det är angeläget att uttransporten görs så att minsta möjliga skada uppstår på mark och vegetation.

Fiske regleras inte i reservatsföreskrifterna utan får bedrivas av fiskerättsinnehavarna enligt fiskelagstiftningens regler.

Naturvårdsförvaltningens ekonomi

Finansiering av naturvårdsförvaltningen sker genom Naturvårdsverkets anslag för skötsel av naturvårdsobjekt m.m. Förvaltningskostnaderna utgörs av gränsmarkering, informationsskyltning, anläggande av parkeringsplats och eldplats, naturvårdsåtgärder (främst i form av röjningar och punktinsatser), tillsyn samt dokumentation och uppföljning.

Dokumentation och uppföljning

Befintlig dokumentation

En viss dokumentation har gjorts av naturvärden inom reservatet, bland annat genom de inventeringar som kommunen utförde i Almnäs-området i slutet av 1990-talet, i samband med förslag på flygplatser vid Almnäs och Hall. Dessa omfattade biotopinventeringar samt specialinventeringar kring mossor, svampar och lavar. En mindre del i norr ingår i Skogsvårdsstyrelsens sumpskogsinventering.

Kommande dokumentation

Reservatet kan komma att behöva dokumenteras ytterligare genom inventeringar för att möjliggöra uppföljning av områdets naturvärden samt utvärdera skötseln. Resultat av sådana undersökningar kan ligga till grund för skötselåtgärder i kommande uppföljning/revidering av skötselplanen. Undersökningar som Länsstyrelsen låter genomföra i syfte att dokumentera reservatsområdet eller skapa underlag för skötselåtgärder får ske utan hinder av reservatsföreskrifterna. Exempelvis kan växter och djur behöva samlas in för artbestämning.

Uppföljning av genomförda skötselåtgärder

Länsstyrelsen ansvarar för dokumentation och uppföljning av genomförda skötselåtgärder. En uppföljning av förändringar i naturtillståndet och naturvärdena som följd av de naturliga förloppen bör göras om 10 år för att då bedöma behovet av en revidering av skötselplanen.

Uppföljning av bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Länsstyrelsen kan efter skötselplanens fastställande komplettera med parametrar och mätmetoder för att följa upp och utvärdera uppsatta bevarandemål.

SKÖTSELPLANDatum
2011-12-28Beteckning
511-2007-51407
0181-02-020**Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder**

Skötselåtgärd m.m.	Tidpunkt	Skötselområde	Prioritet
Gränsmarkering	Inom 1 år efter beslut	Enligt bilaga 1	1
Informationsskyltar	Inom 1 år efter beslut	Se skötselplankarta, bilaga A	1
Anläggande av p-plats med vägvisning	Inom 2 år efter beslut	Se skötselplankarta, bilaga A	1
Uppförande av vägbommar samt utplacering av stenblock för att förhindra obehörig motortrafik	Inom 2 år efter beslut	Se skötselplankarta, bilaga A	1
Skräpsanering	2012	Hela reservatet	1
Öppethållande av åkermark	Kontinuerligt	Skötselomr. 3	1
Öppethållande av Vacksta gamla tomt samt övriga kulturlämningar	Kontinuerligt	Skötselomr. 2a-c	1
Naturvårdsinriktade skogsåtgärder för att gynna lövträd.	2013 och därefter vid behov.	Skötselomr. 2a-d	1
Skapande av död ved	2013 och därefter vid behov.	Skötselomr. 1 och 2	2
Igenfyllning av brunn.	2012	Skötselomr. 2a	1
Nedmontering av staket samt pumphus vid branddammen.	2012	Skötselomr. 4	2
Röjning av sly kring branddammen.	2013 och därefter vid behov.	Skötselomr. 4	2

SKÖTSELPLAN

Datum
2011-12-28

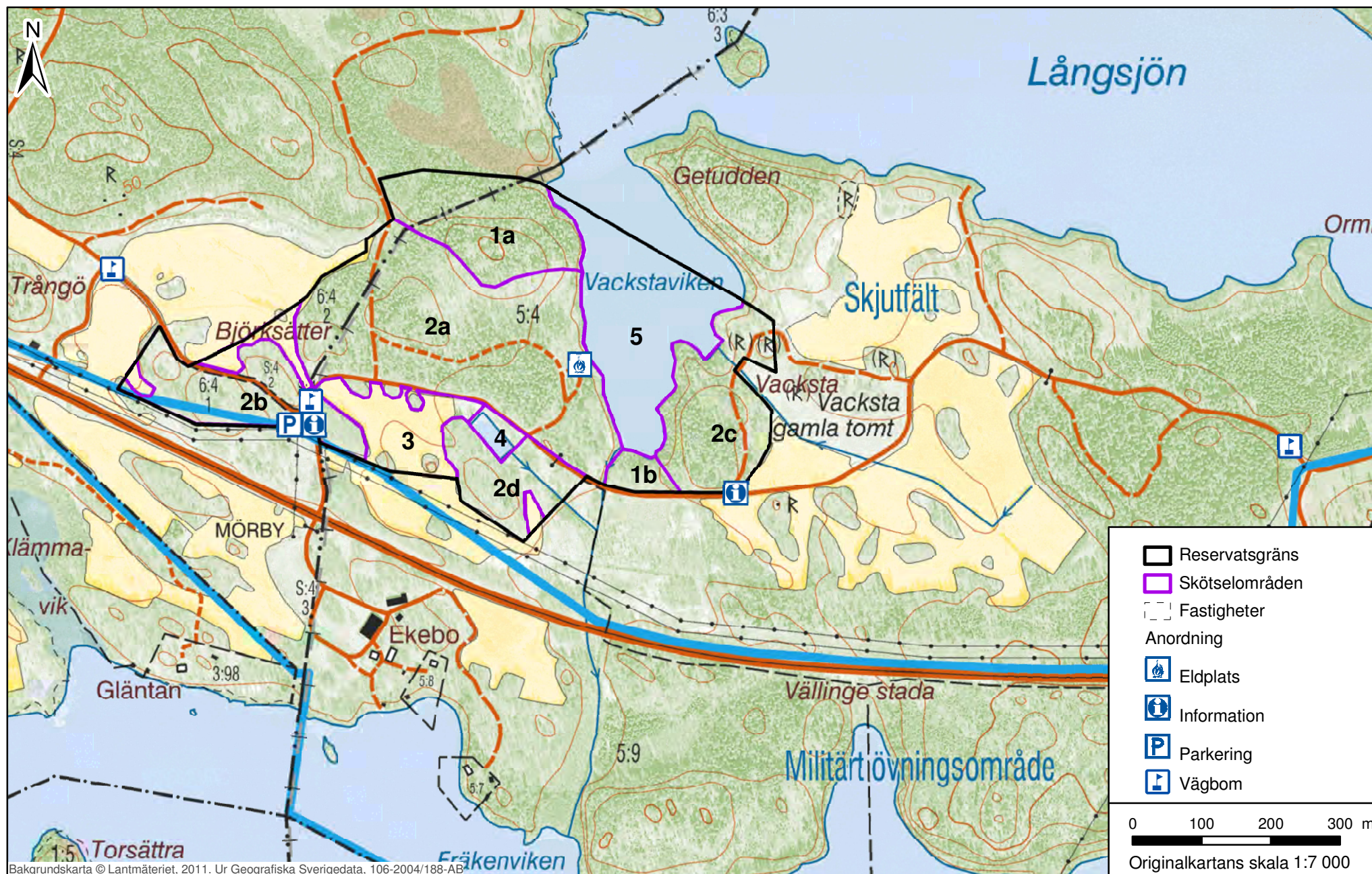
Beteckning
511-2007-51407
0181-02-020

3. Källförteckning

- ArtDatabanken, Rödlistade arter i Sverige 2010. SLU.
- Johannesson, J. 1999. Biotopinventering vid Almnäs, maj-juni 1999.
- Lantmäteriet, äldre lantmäterikartor, härads-karta samt ägoslagskarta med tillhörande beskrivning.
- Lönnell, N., 1999. Mossinventering inom områdena Almnäs och Hall.
- Naturvårdsverket 2004. Skyddsvärda statliga skogar, rapport 5341.
- Naturvårdsverket 2003. Att skylta skyddad natur.
- Nykvarn kommun 2002. Översiktsplan för Nykvarn kommun.
- Riksantikvarieämbetet 2004. Kulturmiljöserver Fornsök, objektID: Tveta 145:1. Uttag 2011-03-28
- Sellberg, R., 1999. Naturvårdsinriktad inventering av lavar i områdena Almnäs och Hall.
- SGU 1982. Berggrundskartan 10H Strängnäs SO, skala 1:50 000. SGU Af 142.
- SGU 1981. Jordartskartan 10H Strängnäs SO, skala 1:50 000. SGU Ae 39.
- Skogsstyrelsen 2004. Sumpskogsinventering. Databasen "Skogens pärlor", ekonomiskt kartblad 10H2j, objekt nr 4. Uttag 2011-03-28.
- Södertälje kommun 2004. Översiktsplan för Södertälje kommun.
- Södertörnsekologernas sjödatas, 2004-03-01
- Toresson, H-G., Redovisning av svampinventering inom de föreslagna flygplatserna Almnäs och Hall.

4. Bilaga

- A. Skötselplankarta

Detta naturreservat är ett SNUS-objekt

SNUS - Statliga Naturskogar och Urskogsartade Skogar.

I januari 2004 presenterade Naturvårdsverket resultatet av ett regeringsuppdrag som innebar att bedöma vilka statliga skogsmarker som bör ges formellt skydd, främst i form av naturreservat. Det aktuella området utgör en av dessa marker och enligt en överenskommelse har detta område överförs från Fortifikationsverkets till Naturvårdsverkets ägo i syfte att bli naturreservat.

Riksdagen har antagit 16 miljö kvalitetsmål. De beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till.

Att bilda detta naturreservat bidrar till att uppfylla två miljö kvalitetsmål

Begränsad
klimatpåverkan

Frisk luft

Bara naturlig försurning

Giftfri miljö

Skyddande ozonskikt

Säker strålmiljö

Ingen övergödning

Levande sjöar och
vattendrag

Grundvatten av god kvalitet

Hav i balans samt levande
kust och skärgård

Myllrande våtmarker

Levande skogar

Ett rikt odlingslandskap

Storslagen fjällmiljö

God bebyggd miljö

Ett rikt växt- och djurliv

Kontakt

Mer information kan du få av
Länsstyrelsens enhet för naturvård.
Tfn: 08 - 785 40 00.
Beslutet finns också att läsa på vår hemsida.

Adress

Länsstyrelsen i Stockholms län
Hantverkargatan 29
Box 22 067
104 22 Stockholm
www.lansstyrelsen.se/stockholm